

Bryssel, 12. toukokuuta 2026
(OR. en)

9012/26

SPORT 31
TOUR 21
SUSTDEV 37
SAN 282
SOC 243
CLIMA 247
COMPET 539

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kestävästä kehitystä edistävästä urheilumatkailusta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainitut neuvoston istunnossaan (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) 12. toukokuuta 2026 hyväksymät päätelmät.

**Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
kestävää kehitystä edistävästä urheilumatkailusta**

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 6 artiklan, jossa Euroopan unionille annetaan toimivalta toteuttaa toimia urheilun alalla jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai täydentämiseksi, SEUT 165 artiklan, jonka mukaan unioni myötävaikuttaa Euroopan urheilun edistämiseen ottaen huomioon sen erityispiirteet, vapaaehtoisuuteen perustuvat rakenteet sekä yhteiskunnallisen ja kasvatuksellisen tehtävän, sekä SEUT 195 artiklan, jonka mukaan unioni täydentää jäsenvaltioiden toimintaa matkailualalla, erityisesti edistämällä alalla toimivien unionin yritysten kilpailukykyä ja kannustamalla niiden kehittämiselle suotuisan ympäristön luomista.
2. Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman 2024–2027¹, jonka ohjaavissa tavoitteissa vahvistetaan unionin tason yhteistyön strategiset puitteet urheilun alalla pyrittäessä ”edistämään monialaisen yhteistyön avulla tietoisuutta urheilumatkailusta, jolla voi olla keskeinen rooli alan kestävässä kehityksessä ja sen selviytymiskyvyn kehittämisessä”.
3. näiden päätelmien liitteessä esitetyn toimintapoliittisen kontekstin.

¹ EUVL C, C/2024/3527, 3.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3527/oj>.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

4. Näissä päätelmissä urheilumatkailulla tarkoitetaan matkailutoimintaa, jossa matkustamisen perusteena on urheilun tai liikunnan harrastaminen taikka osallistuminen urheilutapahtumiin, kilpailuihin tai urheiluun liittyviin oheistapahtumiin tai niiden seuraaminen.
5. Urheilumatkailussa yhdistyvät matkailun tuottama taloudellinen elinvoimaisuus ja urheilun sosiaalinen, kulttuurinen ja terveyttä edistävä arvo, ja se voi toimia kestävää ja pitkän aikavälin paikallista ja alueellista kehitystä edistävänä strategisena välineenä. Vastuullisesti ja oikeasuhteisesti suunniteltu urheilumatkailu voi edistää alueellista yhteenkuuluvuutta, laadukkaita työpaikkoja, kulttuuriperinnön suojelua ja häiriönsietokykyisiä matkailukohteita ja samalla tuottaa kestäviä taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöhyötyjä paikallisyhteisöille muun muassa sellaisten urheilutapahtumien kautta, jotka voivat lisätä urheilun harrastamista, vahvistaa yhteisöllistä identiteettiä ja lisätä urheilumatkailun kohteina olevien alueiden näkyvyyttä.
6. Tässä yhteydessä kestävyuden katsotaan olevan ohjaava periaate, jolla varmistetaan, että sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristönäkökohdat otetaan huomioon julkisten politiikkojen ja käytäntöjen suunnittelussa ja pitkän aikavälin taloudellisessa toiminnassa.
7. Kestävä urheilumatkailu edellyttää, että urheilumatkailutoiminta on ympäristönsuojelu- ja ilmastotavoitteiden mukaista ja tuottaa samalla pitkän aikavälin lisäarvoa matkailijoille ja paikallisyhteisöille. Urheilumatkailutoimintaa olisi kehitettävä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti siten, että varmistetaan sosiaalisten ja ympäristövastuiden välinen tasapaino sekä taloudellinen elinkelpoisuus.
8. Urheilumatkailu tarjoaa mahdollisuuksia osallistua ja vaihtaa näkemyksiä, jolloin se voi edistää unionin perusarvoja, vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja edistää syrjimättömyyttä.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

9. Urheilumatkailu voi paikallisella ja alueellisella tasolla vahvistaa taloudellisia ekosysteemejä siten, että se tukee työllisyyttä, edistää yrittäjyyttä ja investointeja, tuottaa taloudellista arvoa matkailijoiden rahankäytön ansiosta ja pidentää matkailukautta urheiluun liittyvän toiminnan avulla, kun samalla otetaan huomioon ympäristönsuojelu, ilmastotavoitteet ja urheilumatkailun vaihteleva luonne eri jäsenvaltioissa.
10. Pidemmällä aikavälillä se voi vahvistaa matkailukohteiden brändiä ja kansainvälistä näkyvyyttä sekä asemoida alueita ja yhteisöjä urheilutoiminnan ja siihen liittyvien arvojen kautta edellyttäen, että matkailijavirtoja hallitaan kestäväällä tavalla, samalla kun vahvistetaan Euroopan houkuttelevuutta urheilumatkailukohteena.
11. Paikallisyhteisöjen ja asiaankuuluvien sidosryhmien, myös ruohonjuuritason urheilujärjestöjen ja paikallisten urheiluseurojen, aktiivinen osallistuminen urheilumatkailualoitteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, myös infrastruktuurin kestäväen suunnittelun kautta, voi auttaa maksimoimaan myönteiset vaikutukset, säilyttämään paikallista kulttuuria ja perintöä sekä vahvistamaan paikallista vastuunottoa ja identiteettiä sekä paikallisyhteisöjen häiriönsietokykyä.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

12. Kun urheilumatkailu on strategisesti suunniteltua ja oikeassa suhteessa paikallisiin valmiuksiin, se voi tarjota vaihtoehdon tietyille massaturismin malleille, jotka aiheuttavat epäsuhtaista matkailua ja siihen liittyviä ympäristö- ja sosiaalisia paineita. Urheilumatkailu voi auttaa pienentämään alueellisia eroja, koska se monipuolistaa matkailutuotteita, edistää vähemmän tunnettujen kohteiden tunnettuutta ja kannustaa valitsemaan vastuullisempia ja tasapainoisempia matkailumuotoja, mukaan lukien pieniin ja keskisuuriin urheilutapahtumiin liittyvät matkailumuodot, jotka voivat ajan mittaan tukea kohteiden houkuttelevuutta.

13. Jos kestäättömiä urheilumatkailukäytäntöjä ei hallita asianmukaisesti, ne voivat aiheuttaa ympäristöpaineita ja siten edistää ilmastonmuutosta, josta ne myös joutuvat kärsimään. Samaan aikaan ilmastonmuutos voi vaikuttaa myös kestäviin urheilumatkailukäytäntöihin. Urheilumatkailun kehittämisessä olisi sen vuoksi otettava edelleen huomioon ympäristöriskit, ja sen olisi oltava täysin unionin ilmastoneutraaliustavoitteiden mukaista. Lisäksi sen tukena olisi oltava yhdenmukainen, oikeasuhteinen ja tulevaisuuteen suuntautuva suunnittelu sekä mahdollisuuksien mukaan vertailukelpoisiin ja yhdenmukaisiin indikaattoreihin perustuva järjestelmällinen vaikutustenarviointi ja seuranta, jotta voidaan parantaa urheilumatkailukohteiden häiriönsietokykyä.
14. Liikenteen päästöt muodostavat merkittävän osan matkailun ympäristöjalanjäljestä. Urheilumatkailun kestävä kehittäminen edellyttää ilmastotietoista liikennesuunnittelua, mukaan lukien vähähiilisten ja aktiivisten liikennemuotojen edistäminen, sekä asianmukaista infrastruktuuria ja kannustimia, joilla edistetään julkisen liikenteen käyttöä.
15. Urheilumatkailun kehittämisessä olisi otettava asianmukaisesti huomioon luonnonvarojen kestävä käyttö sekä maa-, rannikko- ja meriympäristöjen säilyttäminen erityisesti herkissä ekosysteemeissä. Urheilumatkailun tuottamalla tuloilla voidaan myös tarvittaessa ja kansallisten, alueellisten ja paikallisten järjestelyjen mukaisesti edistää ympäristönsuojelua, kestävää infrastruktuuria ja matkailukohteiden pitkän aikavälin hallinnointia.
16. Urheilumatkailijoiden ja asukkaiden sekä järjestäjien ja palveluntarjoajien valistaminen ympäristökasvatuksen ja valmiuksien kehittämisalotteiden avulla voi edistää kestävämpiä urheilumatkailukäytäntöjä.

17. Viranomaisten, paikallisten yritysten, urheilujärjestöjen, ympäristöjärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien välisellä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä voi olla tärkeä rooli kestävän urheilumatkailun kehittämisessä muun muassa siten, että parannetaan koordinoitua tietämyksen vaihtoa ja hyvien käytäntöjen jakamista.
18. Urheilumatkailu edistää sosiaalista vuorovaikutusta ja osallisuutta, luottamusta, verkostoitumista ja vuoropuhelua erilaisista taustoista tulevien osallistujien kesken ja voi näin lisätä keskinäistä ymmärtämystä, sukupuolten tasa-arvoa, vammaisten henkilöiden osallistumista, kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja ihmisten välisiä yhteyksiä, myös urheiludiplomatian välineenä.
19. Urheilumatkailu, jota kehitetään ja toteutetaan kestävällä ja osallistavalla tavalla, voi edistää useiden Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteiden, erityisesti kestävän kehityksen tavoitteiden 1, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16 ja 17, saavuttamista.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA ASIANMUKAISELLA TASOLLA

20. Harkitsemaan strategisen ja yhdenmukaisen lähestymistavan soveltamista urheilumatkailun kehittämiseen yhdenmukaistamalla urheilu-, matkailu- ja kestävyyspolitiikkaa ottaen huomioon asiaankuuluvat Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 2030 kestävän kehityksen tavoitteet.
21. Kannustamaan kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä eurooppalaista, kansainvälistä ja rajatylittävää yhteistyötä olemassa olevien unionin ohjelmien, alueellisten kumppanuuksien, verkostojen ja yhteisten aloitteiden avulla ja varmistamaan koordinoitu ja monialainen lähestymistapa, johon sisältyy myös julkisen ja yksityisen sektorin sekä vapaaehtoissektorin kumppanuuksia innovoinnin ja pitkän aikavälin kestävyuden edistämiseksi urheilumatkailun kehittämisessä.

22. Tarkastelemaan tarvittaessa toimivaltuuksiensa ja käytettävissä olevan rahoituskehysten puitteissa mahdollisuutta osoittaa asianmukaisia taloudellisia resursseja kestävää urheilumatkailua koskevien aloitteiden tukemiseen, mukaan lukien valmiuksien kehittäminen, liikenne ratkaisut ja infrastruktuurin kehittäminen, digitaalinen innovointi, tutkimus ja rajatylittävät yhteistyöhankkeet, varmistaen samalla johdonmukaisuuden suhteessa unionin prioriteetteihin ja olemassa oleviin rahoitusvälineisiin.
23. Harkitsemaan urheiluun liittyvän matkailutoiminnan, myös aktiivisen liikkumisen, edistämistä, jotta voidaan kannustaa matkailijoita ja paikallisyhteisöjä, myös aliedustettuja tai haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä ja henkilöitä, harrastamaan liikuntaa, mahdollisuuksien mukaan luomalla synergioita asiaankuuluvien unionin aloitteiden kanssa, ottaen huomioon, että suurimmat terveyshyödyt saavutetaan ottamalla mukaan ne, jotka liikkuvat vähiten.
24. Kannustamaan monipuolisen urheilumatkailun käyttöä matkailukohteiden kestäväen kehittämisen ja brändäyksen välineenä, myös harvemmin vierailuilla ja syrjäisillä alueilla, samalla kun edistetään kestäviä liikenne ratkaisuja, yhteyksiä ja saavutettavuutta ja edistetään synergioita muiden vaihtoehtoisten ja erityisten matkailumuotojen kanssa, jotta voidaan vähentää kausiluonteisuutta, lieventää alueellisia paineita ja auttaa ehkäisemään ympäristön tilan heikkenemistä ja sosiaalisia haasteita.
25. Edistämään ympäristön kannalta vastuullisia käytäntöjä urheilumatkailutoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa siten, että priorisoidaan paikallisyhteisöjen osallistuminen ja otetaan huomioon ilmasto kestävyys ja pitkän aikavälin ympäristövaikutukset, sekä kannustamaan kestävien infrastruktuurien ja palvelujen kehittämistä ja ylläpitoa samalla kun otetaan huomioon ympäristön kantokyky ja hallitaan matkailijavirtoja erityisesti pitkillä välimatkoilla ruuhkautumisen välttämiseksi.
26. Edistämään matkailijoille ja järjestäjille suunnattuja tiedotusaloitteita sekä urheilumatkailun ammattilaisille suunnattua koulutusta ympäristönsuojelukysymyksistä.

27. Harkitsemaan tutkimuksen ja osaamisen kehittämisen kannustamista keräämällä ja vaihtamalla tietoja urheilumatkailun ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä koskevista indikaattoreista, myös markkinasuuntauksista, osana laajempia matkailun kestävyuden seurantakehyksiä käyttäen mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia vertailukelpoisia ja yhdenmukaisia indikaattoreita. Tätä olisi hyödynnettävä näyttöön perustuvassa päätöksenteossa ja käytettävä julkisen toimintapolitiikan seurannan tukena ajan myötä.
28. Tutkimaan tarvittaessa ja sovellettavien tietosuojasääntöjen ja eettisten normien mukaisesti digitaalisten välineiden, kuten sovellusten, alustojen, virtuaalisen tai täydennetyt todellisuuden ja tekoälyn, käyttöä urheilumatkailutoiminnan ja -kohteiden datavetoisen ja kestävä hallinnoinnin tukena, myös matkailijavirtojen seuranta ja vaikutustenarviointia varten, ottaen samalla huomioon tällaisiin ratkaisuihin liittyvät ympäristökustannukset, jotka liittyvät erityisesti energian- ja vedenkulutukseen.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA

29. Tukemaan kestävä urheilumatkailun kehittämistä koskevien tietojen, hyvien käytäntöjen ja tietämyksen vaihtoa jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, myös jäseneltyjen alustojen ja olemassa olevien aloitteiden avulla, ja edistämään valtioneuvostojen soveltamisen tuntemusta.
30. Antamaan ohjeita Erasmus+-ohjelman kaltaisista asiaankuuluvista unionin rahoitusohjelmista, joilla voidaan tukea kestäviä, sosiaalisesti osallistavia ja innovatiivisia urheilumatkailualoitteita, mukaan lukien rajatylittävää yhteistyötä edistävät aloitteet.
31. Kannustamaan tarvittaessa urheilumatkailuun liittyvää tutkimusta ja tiedonkeruuta, mukaan lukien yhdenmukaisten menetelmien ja tilastojen, kuten matkailun satelliittitilinpidon, urheilun satelliittitilinpidon, eurooppalaisen matkailun data-avaruuden ja EU:n matkailualan tulostaulun, kehittäminen ja käyttö, luomatta kuitenkaan rinnakkaisia tai hajanaisia tilastojärjestelmiä.
32. Tarkastelemaan urheilumatkailun roolia EU:n kestävä matkailun strategian yhteydessä.

KEHOTTAVAT URHEILULIIKETTÄ JA MUITA URHEILUMATKAILUN SIDOSRYHMIÄ,
OTTAEN HUOMIOON NIIDEN VASTUUT JA URHEILUN ITSENÄISYYDEN,

33. Harkitsemaan pitkäaikaisia ja jäsenneltyjä kumppanuuksia ja yhteistyötä, mukaan lukien rajatylittävät sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, jotta voidaan kehittää kestäviä urheilumatkailupalveluja ja -hankkeita ja osallistua urheilun harrastamista, urheilun kestävyyttä ja urheiluun liittyvää innovointia edistäviin asiaankuuluviin unionin aloitteisiin.
34. Edistämään vapaaehtoistoimintaa, yhteisöjen osallistumista ja sosiaalista osallisuutta urheilumatkailuun liittyvissä toiminnoissa ja tapahtumissa ja niiden avulla.
35. Edistämään ympäristön kannalta vastuullisia ja sosiaalisesti osallistavia käytäntöjä urheilumatkailuun liittyvien toimintojen ja tapahtumien suunnittelussa ja järjestämisessä, mukaan lukien sellaisen kestävästä liikkumisesta koskevan suunnitelman laatiminen ja toimeenpano, joka kattaa liikennejärjestelyt.
36. Sisällyttämään kestävyuden, mukaan lukien kestävät liikennevaihtoehdot, esteettömyyden ja sosiaalisen vastuun urheilumatkailun markkinointiin, myös digitaalisten välineiden avulla sekä edistämällä matkailukauden ulkopuolella järjestettäviä ja alueellisia tapahtumia, jotta voidaan tukea tasapainoista aluekehitystä, laadukkaita työpaikkoja, kulttuuriperinnön suojelua ja matkailukohteiden pitkän aikavälin häiriönsietokykyä.
37. Edistämään tarvittaessa tiedonkeruuta, tutkimusta ja tietämyksen jakamista, jotta voidaan tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa ja kestävien urheilumatkailukäytäntöjen jatkuvaa parantamista.
38. Kannustamaan urheilujärjestöjä liittymään SHARE 2.0 -aloitteen mukaiseen vihreän urheilun manifestiin (Green Sport Manifesto) ja yhteistyössä edistämään ympäristön kannalta vastuullisempaa ja kestävämpää urheilumatkailua muun muassa hyvien käytäntöjen laajemman levityksen kautta.

EU:n lainsäädäntö- ja politiikkakehys

- Neuvoston päätelmät, annettu 9. joulukuuta 2024, urheilun suur tapahtumien kestävän perinnön edistämisestä (EUVL C/2024/7401, 9.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7401/oj>)
- Neuvoston päätelmät, annettu 27. marraskuuta 2023, aiheesta ”Agenda 2030:n kehittäminen tavoitteiden saavuttamiseksi: vauhditetaan kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanoa paikallistasolla” (15939/23)
- Neuvoston päätelmät, annettu 21. marraskuuta 2023, sosiaalisesta, vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä (15732/23)
- Neuvoston päätelmät, annettu 1. joulukuuta 2022, Euroopan matkailuohjelmasta 2030 (15441/22)
- Neuvoston päätelmät, annettu 29. marraskuuta 2022, kestävästä ja esteettömästä liikuntapaikkarakentamisesta (EUVL C 494, 28.12.2022, s. 1)
- Neuvoston päätelmät, annettu 4. huhtikuuta 2022, aiheesta ”Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestävän kehityksen edistämiseksi” (EUVL C 170, 25.4.2022, s. 1)
- Neuvoston päätelmät, annettu 3. maaliskuuta 2022, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 27/2021: EU:n tuki matkailualalle: tarvitaan uusi strateginen linjaus ja parempi rahoitusmalli (6829/22)
- Neuvoston päätöslauselma, annettu 30. marraskuuta 2021, urheilun eurooppalaisen mallin keskeisistä piirteistä (EUVL C 501, 13.12.2021, s. 1)
- Neuvoston päätelmät, annettu 30. marraskuuta 2021, elinikäisestä liikunnasta (EUVL C 501 I, 13.12.2021, s. 1)

- Neuvoston päätelmät, annettu 18. toukokuuta 2021, urheilualan innovoinnista (EUVL C 212, 4.6.2021, s. 2)
- Neuvoston päätelmät, annettu 27. toukokuuta 2021, ”Euroopan matkailu seuraavalla vuosikymmenellä (kestävää, selviytymiskykyistä, digitaalista, globaalia ja yhteiskunnallista)” (8881/21)
- Euroopan parlamentin päätöslauselma 25. maaliskuuta 2021 kestävää matkailua koskevan EU:n strategian laatimisesta (EUVL C 494, 8.12.2021, s. 106)
- Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. kesäkuuta 2020 liikenteestä ja matkailusta vuonna 2020 ja sen jälkeen (EUVL C 362, 8.9.2021, s. 55)
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 22. marraskuuta 2019, kestävän kehityksen kulttuuriulottuvuudesta (EUVL C 410, 6.12.2019, s. 1)
- Neuvoston päätelmät, annettu 27. toukokuuta 2019, matkailualan kilpailukyvyistä EU:n kestävän kasvun, työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäjänä seuraavalla vuosikymmenellä (9707/19)
- Neuvoston päätelmät, annettu 9. huhtikuuta 2019, aiheesta ”Kohti yhä kestävämpää unionia vuoteen 2030 mennessä” (8286/19)
- Neuvoston päätelmät, annettu 20. kesäkuuta 2017, aiheesta ”Euroopan kestävän tulevaisuuden varmistaminen: EU:n vastaus kestävän kehityksen toimintaohjelmaan Agenda 2030:een” (10370/17)
- Neuvoston päätelmät, annettu 1. kesäkuuta 2016, rehellisyyden, avoimuuden ja hyvän hallintotavan tehostamisesta suurissa urheilutapahtumissa (9644/16)

- Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. lokakuuta 2015 aiheesta ”Matkailun edistämistä Euroopassa koskevat uudet haasteet ja ajatukset” (EUVL C 355, 20.10.2017, s. 71)
 - Neuvoston päätelmät, annettu 4. joulukuuta 2014, Euroopan kulttuuri-, luonnon- ja merellisen perinnön vipuvaikutuksesta matkailun edistämässä (16535/14)
 - Neuvoston päätelmät, annettu 13. lokakuuta 2010, aiheesta ”Eurooppa, maailman ykkösmatkailukohde – Euroopan matkailupolitiikan uudet puitteet”(14944/10)
 - Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - Eurooppa, maailman ykkösmatkailukohde – Euroopan matkailupolitiikan uudet puitteet (KOM/2010/0352 lopull. (30.6.2010))
-